

Vlaamse en Nederlandse ergotherapeuten zoeken de samenwerking

Tekst: Michel van Dijk

Foto: Inge van Olst, Clicking Images

Vlaamse ergotherapeuten werken volgens dezelfde grondslagen als hun Nederlandse collega's. Bovendien spreken ze dezelfde taal en werken ze net als zij op de scheidslijn van zorg en welzijn. De overeenkomsten zijn dus talrijk. Alle redenen om de onderlinge samenwerking te versterken, vindt Pierre Seeuws, voorzitter van het Vlaams Ergotherapeutenverbond.

Pierre Seeuws

Hij werkt zelf al langere tijd niet meer als praktiserend ergotherapeut. Een ernstig motorongeluk in 2001 maakte dat Pierre Seeuws, voorzitter van het Vlaams Ergotherapeutenverbond (VE), zijn beroep niet meer kan uitoefenen. Misschien is het wel een geluk bij een ongeluk voor VE dat het zo gelopen is. Want gelukkig verhinderen zijn chronische pijnklachten hem niet om zich met hart en ziel in te zetten voor de beroepsbelangen van de Vlaamse

ergotherapeuten. "Ik doe dit fulltime, maar op mijn ritme, in een tempo dat me past en dat ik aankan. Dat gaat goed."

Seeuws is sinds juni 2015 voorzitter van VE, nadat hij in de jaren vóór zijn ongeluk ook al langere tijd voorzitter was geweest. De beroepsvereniging vertegenwoordigt de belangen van in totaal 7800 Vlaamse ergotherapeuten, oftewel zo'n 150 ergotherapeuten per honderdduizend inwoners. Ter vergelijking: in Nederland ligt dat getal op dertig per honderdduizend. Ja, dat is een groot getal, vindt Seeuws. "Dat heeft ook gevolgen. Bijvoorbeeld voor de werksituatie van Vlaamse ergotherapeuten. Velen van hen doen niet strikt ergotherapeutisch werk. Ze werken bijvoorbeeld als activiteitenbegeleider in verpleeg- of verzorgingshuizen. Dat is lastig voor ons, omdat we ons als beroepsgroep daardoor moeilijker kunnen profileren."

Missing link

Ergotherapie in Vlaanderen verschilt niet zoveel van ergotherapie in Nederland, legt Seeuws uit. "We werken vanuit dezelfde grondslagen. Ook bij ons gaat het erom mensen weer aan het handelen te krijgen, hun zelfredzaamheid te bevorderen. En ook bij ons gaat dat gepaard met dezelfde maatschappelijke ontwikkelingen als in Nederland. Ouderen en mensen met een lichamelijke beperking worden bijvoorbeeld geacht langer zelfstandig thuis te blijven wonen. Begin dit jaar vond er een grote conferentie Eerstelijnszorg plaats, georganiseerd door minister Jo Vandeurzen, de Vlaamse

*“We werken vanuit dezelfde grondslagen.
Ook bij ons gaat het erom om mensen weer aan het handelen
te krijgen, hun zelfredzaamheid te bevorderen.”*

minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Dat ging er onder meer over hoe we ervoor kunnen zorgen dat mensen langer zelfredzaam kunnen blijven in hun eigen woonomgeving. Hoe kunnen zorgprofessionals hen daarbij het beste ondersteunen?”

Het valt Seeuws op dat de politiek daarbij een duidelijke rol ziet weggelegd voor ergotherapeuten. “De ergotherapeut werd tijdens deze conferentie een missing link genoemd in de eerstelijns gezondheidszorg. De Vlaamse overheid is zich daar ook van bewust. Ze doet steeds vaker een beroep op onze beroepsorganisatie voor advies, of met het verzoek om mee te denken over hoe we onze gezondheidszorg het beste kunnen organiseren. De noodzaak van transitie van zorg van de tweede naar eerstelijns, dus van ziekenhuis of revalidatiecentrum naar de thuissituatie, is daarbij een belangrijk thema. Dat continuüm van tweede naar eerstelijns moet vorm krijgen. Ik weet dat dat een thema is in Nederland, in Vlaanderen is het niet anders.”

Wankele basis

De vraag naar ergotherapeuten in Vlaanderen neemt dus toe. “Dat is ook begrijpelijk. We zijn de enige beroepsgroep die zich beweegt op het snijvlak van zorg en welzijn. Andere zorgberoepen benijden ons daar wel eens om. We werken context-based. En de context van de cliënt, dat is zijn thuis-situatie. Dat is zijn natuurlijke biotoop. De Vlaamse overheid raakt er steeds meer van doordrongen dat wij de cliënt helpen om in zijn context te kunnen blijven functioneren. Sinds een aantal jaren lopen er ook projecten, bijvoorbeeld vanuit woonzorgcentra, waarbij ergotherapeuten ouderen helpen die op de wachtlijst staan voor een woonzorgcentrum, bijvoorbeeld met woningaanpassingen of ADL-trainingen. Op die manier hopen we opname in een woonzorgcentrum te kunnen uitstellen.”

Kansen genoeg dus voor Vlaamse ergotherapeuten, maar er is ook een keerzijde. Want alle mooie intenties van de Vlaamse overheid ten spijt, geldt om het werk van de

ergotherapeuten te ondersteunen is er nauwelijks. “Dat heeft te maken met budgettaire problemen, zoals bezuinigingen, maar politieke keuzes spelen eveneens een rol. Een voorbeeld: de beroepsvereniging voor Vlaamse fysiotherapeuten krijgt jaarlijks 460.000 euro van de overheid. Daar kun je een professioneel bureau van onderhouden. Onze beroepsvereniging krijgt nada, niets. Dat is een politieke kwestie, het heeft niets te maken met de inhoud van ons vak. We draaien dus volledig op vrijwilligers. Ik kan mijn werk als voorzitter uitoefenen, omdat ik vrijwilligerswerk mag doen met behoud van mijn arbeidsongeschiktheidsuitkering. Vergelijk dat eens met Ergotherapie Nederland. Daar werken zeven beroepskrachten. Dit is zeker geen ideale basis voor een beroepsvereniging. Als ik morgen ziek word, hebben we een probleem. Ik zie het daarom als een van mijn taken als voorzitter, om de professionele basis van onze beroepsvereniging te versterken.”

Vicieuze cirkel

Er is nog een ander probleem: slechts 10 procent van de Vlaamse ergotherapeuten is lid van de beroepsvereniging, zo'n zevenhonderd van de ruim zevenduizend leden. “In 2016 was dat nog erger, toen hadden we 370 leden, slechts 4 à 5 procent. Dat was rampzalig, want dat betekent dat je als beroepsvereniging de professionals nauwelijks kunt vertegenwoordigen. Vandaar dat we het afgelopen half jaar stevig aan de boom hebben geschud. Met succes. In een half jaar tijd hebben we ons ledenaantal verdubbeld. Dat is een prachtig resultaat, maar het is nog niet genoeg. Ik ben pas tevreden als tenminste 15 procent van alle erkende ergotherapeuten – zo'n 1500 à 2000 ergotherapeuten - lid is van VE. Pas dan kunnen we zeggen dat we een substantieel deel van alle Vlaamse ergotherapeuten vertegenwoordigen.”

Dat moet ook, want VE is binnen de Vlaamse Ergotherapie de enige gesprekspartner voor de Vlaamse en Federale overheid. “Maar zij erkennen ons alleen als gesprekspartner als we voldoende leden hebben. Het is een vicieuze cirkel. Aan de ene kant eist de Vlaamse overheid dat we als

beroepsvereniging alle Vlaamse ergotherapeuten vertegenwoordigen, maar ze ondersteunt ons niet om dat voor elkaar te krijgen. Want als je geen geld hebt, is het ook lastig om te investeren in ledenwinning. Maar uiteindelijk is dit een verantwoordelijkheid van de Vlaamse ergotherapeuten zelf. Als zij geen lid willen worden van de beroepsvereniging, kunnen we ook niets voor hen betekenen.”

Taal- en cultuurverschillen

Dat Vlaamse ergotherapeuten geen lid zijn van de beroepsvereniging, heeft een historische oorsprong. “Het was nooit nodig. Maar de tijden veranderen. Dat zeg ik ook tegen de ergotherapeuten die ik spreek, als ik ze opzoek in de ziekenhuizen, de woonzorgcentra en de revalidatiecentra. De tijd is voorbij dat je kan denken: ik heb een vast contract, alles is goed geregeld, ik kan hier tot het eind van mijn carrière blijven werken. Dat gaat allemaal op de schop. Als ik dat tegen ergotherapeuten zeg, worden ze stil. Zo hebben ze er nooit naar gekeken. De tijd dat alles vast en veilig was is voorbij. Dat is een gedachte waar Vlaamse ergotherapeuten nog aan moeten wennen.”

Seeuws is niet alleen voorzitter van het Vlaams Ergotherapeutenverbond, hij is ook voorzitter van de Federation National Belge des ergotherapeutes/de Nationale Belgische Federatie Ergotherapie. Dat is de beroepsvereniging van alle Belgische ergotherapeuten, dus zowel de Nederlands-, Frans-, als Duitstaligen. De Belgische beroepsvereniging is eigenlijk niet meer dan een samenvoeging van de Vlaamse en Waalse beroepsverenigingen, legt Seeuws uit. “Daarnaast werken er mensen die de internationale contacten onderhouden. Want als we naar internationale bijeenkomsten gaan, zoals COTEC, dan doen we dat als Belgische beroepsvereniging.”

Ondanks de taal- en cultuurverschillen tussen de Nederlands- en Franstaligen, verloopt de onderlinge samenwerking uitstekend, stelt Seeuws. “Dat loopt op wieltjes. Volgende week heb ik in Namen, in Wallonië, een vergadering met onze franstalige collega’s. Dat verloopt uitstekend. We hebben geen taal- of cultuurproblemen. We werken samen, en ondersteunen elkaar waar nodig.”

Universitaire master Ergotherapie

Over samenwerking gesproken: ook tussen Ergotherapie Nederland en het Vlaams Ergotherapeutenverbond vinden momenteel gesprekken plaats om de onderlinge samenwerking

te verbeteren. Seeuws is daar blij mee. “Zowel in de klinische praktijk als het wetenschappelijk onderzoek is er al veel samenwerking tussen Vlaamse en Nederlandse ergotherapeuten. Dan is het een logische stap om ook als beroepsverenigingen de samenwerking op te zoeken. Waarom niet? We spreken dezelfde taal, hebben dezelfde visie op ons beroep, we hebben respect voor elkaar en erkennen elkaars competenties. En we kunnen veel van elkaar leren. Wat wil je nog meer?”

“Wij zijn het enige beroep in de gezondheidszorg dat vertrekt vanuit de capaciteiten en mogelijkheden van de cliënt.”

Samenwerken lukt alleen als je kunt geven en nemen, weet Seeuws. “Wij zijn in leden en middelen de kleinere beroepsvereniging. Vermoedelijk zullen we in eerste instantie meer nemen dan geven, maar we hebben ook veel te geven. Vlaanderen kent bijvoorbeeld een tweejarige universitaire master Ergotherapie. Die is internationaal uniek. Alle universitaire opleidingen, van Leuven, Gent, Hasselt, Antwerpen, maar ook de acht Vlaamse hogescholen werken samen aan het curriculum van deze master. Het eerste jaar, het overgangsjaar, valt onder regie van de universiteit Leuven, het masterjaar onder regie van de universiteit Gent. Maar de hoogleraar Ergotherapie van de universiteit Antwerpen geeft les in Gent of Leuven. Dat is bijzonder. Normaal beconcurreren universiteiten elkaar, maar bij deze universitaire master Ergotherapie leggen alle opleidingen gezamenlijk hun beste troeven op tafel. We versterken daarmee de Ergotherapie in Vlaanderen.”

Jaarcongres Ergotherapie

Het is een voorbeeld waar de Nederlandse opleidingen Ergotherapie ongetwijfeld van kunnen leren, denkt Seeuws. Maar er zijn ook andere onderwerpen waar de samenwerking kan wordt gezocht. Zoals nascholing. “Wij organiseren weinig bij- en nascholing. We hebben er de middelen en mankracht niet voor. Bovendien bieden de Vlaamse hogescholen al veel nascholing. Maar van sommige onderwerpen hoort de nascholing bij ons thuis, niet bij de hogescholen. Ik denk

aan bij- en nascholing over Assessment of Motor and Process Skills (AMPS), dat moeten wij verzorgen. De samenwerking met ErgoAcademie, het nascholingsinstituut van Ergotherapie Nederland waar deze nascholing is ondergebracht, kan ons daarbij helpen.”

Het Jaarcongres Ergotherapie – Seeuws was aanwezig bij de jubileumeditie afgelopen voorjaar - kan eveneens een onderwerp zijn om op samen te werken. “Het Jaarcongres is van kwalitatief hoogstaand niveau, zo iets hebben we niet in Vlaanderen. We zouden de Vlaamse ergotherapeuten kunnen uitnodigen om naar het Jaarcongres te komen. Dat doen ze nu nog niet. En waarom zouden we niet gezamenlijk het jaarcongres kunnen organiseren? Dat is dan het ene jaar in Breda en het andere jaar in Antwerpen. Het wordt dan een jaarcongres van beide beroepsorganisaties.”

Samenwerking bij de uitwisseling van wetenschappelijke artikelen is eveneens een optie. “Onze beroepsvereniging geeft een Jaarboek uit. De artikelen die daarin verschijnen, zijn nog niet eerder gepubliceerd. Wij bieden dus een forum aan Vlaamse onderzoekers om hun onderzoeken kenbaar te maken en resultaten te delen. Daarnaast stimuleren we ergotherapeuten om hun good-practises te presenteren in het Jaarboek. Dat werkt inspirerend voor de ergotherapeut in het werkveld. Het Jaarboek vormt verplichte literatuur op alle Vlaamse opleidingen Ergotherapie. Nu al komt het voor dat we een artikel uit het wetenschappelijke katern van Ergotherapie Magazine overnemen in ons Jaarboek, en vice versa. Ik zou graag zien dat we dat vaker zouden doen.”

Positieve benadering

Seeuws is al sinds begin jaren tachtig ergotherapeut. En nog steeds vindt hij het een prachtig vak. “Wij zijn het enige beroep in de gezondheidszorg dat vertrekt vanuit de capaciteiten en mogelijkheden van de cliënt. Bovendien stellen we nooit uitsluitend het ziektebeeld centraal, maar altijd de gehele persoon. We typeren een patiënt nooit als: “De knie van bed 6.” Nee, we zeggen: “Dat is Frans, en Frans heeft een probleem met zijn knie. Maar Frans is daarnaast tot veel in staat.” We kijken altijd naar wat een cliënt nog wél kan, niet naar zijn beperkingen. Die positieve benadering, dat vind ik het mooiste van ons beroep.” ↻

FamilyCare
MET SNELLE MONTAGESERVICE AAN HUIS
SCHERP GEPRIJSDE TRAPLIFTEN,
WONINGAANPASSINGEN EN HULPMIDDELEN
035 - 6 321 321
familycare.nl
INFO@FAMILYCARE.NL

Plafondlift

Surehands
tilbeugel®

Zelfstandig
tillen naar
toilet, bed of
rolstoel

Ti **Tiltechniek**
Uniek in zelfstandig wonen

www.tiltechniek.nl | info@tiltechniek.nl | 0416 - 65 08 67

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Evidence Based Practice in Health Care

MSc/Drs

START 16e ACADEMISCH JAAR SEPTEMBER 2017

Tweejarige universitaire deeltijd masteropleiding tot klinisch epidemioloog (medisch wetenschappelijk onderzoeker) voor medici, paramedici, verpleegkundigen, verloskundigen en bachelors geneeskunde.

Bridging healthcare and science

- een eersteklas carrièrestap als startpunt naar een hoog wetenschappelijk niveau
- modern en actueel onderwijs met een multidisciplinaire benadering
- (inter)nationaal gerespecteerd en NVAO-geaccrediteerd
- locatie Faculteit der Geneeskunde - AMC

Voor contact, voorlichtingsdata, informatie en aanmelding:
www.amc.nl/masterebp

De kunst van het Positioneren!

Schrijf je in voor de 5e studiedag
op 4 oktober 2017
Wij bestaan 5 jaar! Daarom is het extra feestelijk.
Kom naar Nunspeet voor een praktijkgerichte,
boeiende dag!

Accreditatie ergotherapeuten: 5 punten

aanmelden: academy@levarecura.com
info: 0578 - 66 11 20 | www.levarecura.com/academy

5 jaar academy!

care & share **ACADEMY**®

VOOR INFO EN BESTELLEN
GA NAAR: WWW.TRANSFERBEUGEL.NL

500+ zorgproducten op voorraad

WWW.ZORGTHUISWINKEL.NL

TRANSFERBEUGEL

v.a. € **32**^{.45}

1/2 BEUGEL	€27,95 p/st
1 BEUGEL	€40,45 p/st
4 BEUGELS	€35,11 p/st
8 BEUGELS	€33,80 p/st
12 BEUGELS	€32,45 p/st

PRIJZEN INCLUSIEF
B.T.W. en VERVOER